N°. 79. 1849.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 4 OCTOBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten October.

Heden heeft de Wetgevende Kamer hare werkzaamheden weder hervat. Er waren 486 leden tegenwoordig, terwijl 53 anderen aanzoeken om verlof hadden ingezonden. Na de voorafgaande werkzaamheden beklom de minister van buitenlandsche zaken, de heer *de Tocqueville*, de tribune, om voor zijn departement een crediet van 140,000 fr. ten behoeve der expeditie naar Rome aan te vragen. In de korte rede door den minister hierbij gehouden, zeide hij dat het ministerie niet vermeende dat het oogenblik nog gekomen was om de fransche troepen uit de Romeinsche Staten te doen terugkeeren. Het onderzoek der beweegredenen waartoe de expeditie was ondernomen, de verkregen resultaten en de tegenwoordigen staat der onderhandelingen zouden de vergadering voorzeker dat gevoelen doen deelen. — Daarop beklom de minister van oorlog, *Rulhière*, de tribune, en vroeg een crediet van zeven millioen voor de kosten der Italiaansche expeditie, en vervolgens de minister van marine, *de Tracy*, die een dergelijk crediet van nagenoeg twee millioen fr. vroeg. — Eindelijk bood de minister van financien, *Passy*, een drietal wetsontwerpen aan, te weten: een betrekkelijk het zegel op het handelspapier; een ontwerp tot herziening der patenten om de vijf jaren; ten derde een aanvraag van supplementaire crediten.

Discussiën van eenig belang hebben er in deze eerste zitting niet plaats gehad; de verklaringen van den minister nopens de zaken van Italie hebben weinig beteekend, de Italiaansche kwestie maakt voor 't oogenblik ook de hoofdzaak niet meer uit, daar aller aandacht thans op het conflict tusschen Rusland en Oostenrijk met de Porte gevestigd is.

De Engelsche minister lord *Normanby* heeft heden morgen eene lange conferentie met den heer *de Tocqueville* gehad; naar men wil zouden zij besloten hebben eene gemeenschappelijke nota, namens Frankrijk en Engeland, aan de Russische en Oostenrijksche gouvernementen nopens de Hongaarsche vlugtelingen in te dienen. De heer *Normanby* heeft na den afloop der conferentie terstond een koerier naar lord *Palmerston* gezonden.

— Volgens bijzondere berigten zijn hier eergisteren nadere tijdingen uit Konstantinopel van den 17den September ontvangen, nopens den inhoud waarvan het volgende wordt opgegeven:

«De gewone postpaket *le Télémaque*, die den 15den uit Konstantinopel vertrokken was, had reeds depêches medegenomen, het berigt inhoudende van eene eerste weigering der Porte, om aan den eisch tot uitlevering te voldoen. Na dat weigerend antwoord te hebben ontvangen, heeft de heer *von Titoff* in den loop van den 16den een ultimatum ingediend, houdende dat, indien de Porte niet toegaf, hij de diplomatieke betrekkingen zou afbreken. In den nacht van den 16den op den 17den, werd daarop in tegenwoordigheid des Sultans eene nieuwe raadsvergadering gehouden. Eenstemmig was men daarin van meening, dat men bij het eerste besluit moest volharden, en de Sultan in persoon voerde het woord om zich ten krachtigste tegen de uitlevering te verklaren. Eene nota waarin de verschillende feiten uiteengezet worden, is aan de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland ingediend, en tevens besloten een buitengewonen gezant naar St. Petersburg af te vaardigen, om het antwoord van den Sultan op den brief des Keizers over te brengen. Ten einde deze tijdingen te spoediger aan de regering te kunnen mededeelen, heeft de generaal *Aupick* den 17den eene stoomboot afgezonden, die den *Télémaque* nog te Athene vond.

Alhier verhaalt men, dat de generaal *Aupick* bij de regering aangedrongen heeft op het spoedig afzenden eener Fransche vloot naar de Dardanellen, en volgens de Genuesche dagbladen van den 24sten, zoude het te Malta liggende Britsche smaldeel zelfs reeds den last hebben ontvangen om derwaarts te stevenen, ten einde de Porte te ondersteunen, ingeval Rusland, om haar tot het toegeven aan zijne eischen te noodzaken, eene vloot naar Konstantinopel mogt zenden.

— De commissie van de Piëmontesche Kamer der Gedeputeerden heeft eindelijk verslag uitgebragt over het met Oostenrijk gesloten vredesverdrag; uit hoofde dat men wel niet anders kan, stelt zij de aanneming daarvan voor. Den 24sten hadden daarop in de zitting van de Kamer der Gedeputeerden zeer onstuimige beraadslagingen plaats; de regering is het wel eens met den einduitslag van het rapport, maar niet met de voorafgaande beschouwingen, welke beleedigend schijnen voor de Piëmontesche diplomatie. Men is nog tot geen besluit gekomen.

Ter beurse waren gequoteerd: 3 pCt. 56,25; 5 pCt. 87,80; Rom. Leening 77½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten September.

Het gerucht dat de Duitsche rijksvloot naar de Middellandsche zee zou gezonden worden om een oefeningstogt te doen, had sedert eenigen tijd ongerustheid verwekt. Men vermoedde daarin een toeleg van den Rijksbestuurder om de vloot aan Oostenrijk over te leveren, Pruissens kusten aan aanvallen bloot te stellen enz. Dit gaf gister aanleiding tot eene interpellatie in de Eerste Kamer.

De Minister van buitenlandsche zaken antwoordde als volgt: «De Pruissische Regering heeft de behoefte aan eene Duitsche vloot sinds lang erkend, en daarom al wat het Rijksbewind daarvoor vroeg, gegeven. Pruissen heeft, buiten zijn scheepsmateriaal, 900,000 Thr. aan de Rijks-marinekas betaald, en is voor dat bedrag mede-eigenaar van de Wezer-vloot. Thans staat die vloot nog onder opperbevel van den Rijks-bestuurder, dien Pruissen niet langer erkent, en Hannover heeft op zich genomen, de onderhandelingen met den Aartshertog, ook namens alle in den raad van bestuur van den Engeren Bond vertegenwoordigde Staten, betreffende het opperbevel in 't vervolg over de vloot, te leiden, maar over den stand dezer onderhandelingen kan thans niets medegedeeld worden. De Pruissische Regering weet officieel van den togt naar de Middellandsche zee niets; het is haar niet onbekend, dat de schepen op de Wezer niet overwinteren kunnen; maar zij kan nooit geloof hechten aan de geruchten, die daaronder plannen zoeken, welke Pruissen niet zou kunnen goedkeuren; zij zal veeleer zorg dragen, dat het gemeenschappelijk goed der Duitsche natie ook als zoodanig blijve bestaan."

— Het gerucht van de overgave van Komorn heeft zich niet bevestigd. Het ministeriële Weener dagblad van Lloyd van den 26sten, dezer meldt het volgende:

«De opstandelingen in Komorn hebben de voorwaarden, welke hun laatstelijk aangeboden waren, niet aangenomen, en willen zich tot den laatsten man verdedigen. Den 22sten hebben zij in de vesting met al de officieren een grooten krijgsraad gehouden en denzelfden dag werd hun antwoord door de naar Acz gezonden parlementairs overgebragt. Dien ten gevolge worden thans alle toebereidselen voor een ernstig beleg gemaakt. Volgens de uit de vesting ontvangen berigten, is de bezetting in twee partijen verdeeld, waarvan de kleinste tot de overgave genegen is. Overigens schijnt het grootste gedeelte der manschappen ten eenen male van den waren staat van zaken in Hongarije onkundig te zijn."

Volgens bijzondere berigten uit Weenen zou men aldaar uit Konstantinopel van den 15den dezer de tijding ontvangen hebben van de definitieve weigering der Porte om de naar Turkije gevlugte aanvoerders der Hongaarsche opstandelingen uit te leveren. *Kossuth* en zijne medgezellen waren den 5den in Konstantinopel aangekomen en onmiddellijk daarna aan boord van een regeringsvaartuig gebragt, hetwelk hen, zoo men beweerde, naar het eiland Kandia zou overvoeren.

— Het Weener regeringsblad van den 26sten September meldt officieel de benoeming van den Aartshertog *Albrecht* tot bevelhebber van het legerkorps dat in Boheme bijeengetrokken wordt.

Den 26sten was te Weenen een koerier uit het leger voor Komorn aangekomen, die nieuwe voorstellen der belegerden betrekkelijk eene capitulatie overbragt; waarop de generaal *von Haynau* terstond uit Weenen naar het hoofdkwartier vertrokken was. Men vleide zich steeds dat er nog eene schikking tot stand zou komen.

— Uit Zwitserland meldt men eenige belangrijke bijzonderheden aangaande het vertrek van den ex-dictator *Brentano* uit dat land. Hij verliet den 21sten zijn verblijf bij het *Vierwaldstätter* meer. Hij had gehoopt aldaar den winter nog te zullen doorbrengen, ten einde zijne uitvoerige geschiedenis van de omwenteling in Baden te kunnen voltooijen; maar de bondsraad en de policie waren van een ander gevoelen. Het is nu naar Havre vertrokken, alwaar hij zich met verscheidene zijner vrienden naar Amerika zal inschepen. Te St. Louis wil hij in den aanstaanden winter zijne Geschiedenis afmaken, en zich alsdan, in het voorjaar aan de oevers van den Ohio vestigen, alwaar ook de bekende *Hecker* als landbouwer leeft. Aldaar zal eene groote volkplanting van Duitsche republikeinen gegrondvest worden. *Brentano* heeft van vele personen in Baden, die met hem in denkwijze overeenstemmen, brieven ontvangen, waarin zij melden, dat zij hem ten spoedigste naar Amerika zullen volgen, daar hun een langer verblijf in Duitschland, en vooral in Baden ondragelijk is geworden. *Brentano* moet verklaard hebben, dat hij nimmer naar Duitschland wilde terugkeeren.

— De ontevredenheid van Rusland over de niet uitlevering der Hon-

gaarsche vlugtelingen, door de Porte, heeft eene ernstige wending genomen. Den 18. Sept. zouden de Oostenrijksche en Russische gezanten, gezamentlijk met prins *Radziwill*, welke laatste door Keizer *Nicolaas* naar de Porte was gezonden, om de uitlevering, volgens het tractaat tusschen Rusland en Turkijë bestaande, te vorderen, Konstantinopel verlaten, en verklaard hebben, dat eene Russische vloot gereed was, den Bosphorus binnen te loopen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den October.

Heden had in het gebouw der Fransche Kerk de gewone jaarlijksche promotie der kweekelingen onzer Latijnsche School plaats. De vijf leerlingen dezer inrigting, die zich dit jaar aan het staats-examen hadden onderworpen, met name *F. van der Hoeven* van Manheim, *H. Thijssen* van Amsterdam, *H. Maarschalk* van Breda, *C. Molhuijzen* van Vught en *T. Arntz* van Arnhem, *allen* meer dan voldoende bewijzen van bekwaamheid gegeven hebbende, waren reeds naar de verschillende Hoogescholen vertrokken, zoodat geen hunner het spreekgestoelte beklom. Die taak werd nu vervuld door den Rector der School Dr. *Th. Verwaijen*, die in eene uitmuntende, in het Hollandsch voorgedragene, redevoering *de gewigtige gevolgen der kruistogten voor de beschaving van Europa* schetste. Hierna werden de volgende jongelingen, die in den afgeloopen cursus de meeste bewijzen van vlijt en vorderingen hadden gegeven, met prijzen of loffelijke getuigschriften begiftigd.

In de 1ste classe was de eerste prijs toegewezen aan *F. van der Hoeven*, de tweede aan *H. Thijssen*, welke beide door hun vertrek naar de Akademie verhinderd waren de openbare promotie bij te wonen.

In de 2de classe ontving *A. J. Schäuikes* den eersten prijs, benevens een prijs voor de Geschiedenis; *H. A. Kleyn* den tweeden prijs, benevens dien voor de Wiskunde, en een getuigschrift voor de Geschiedenis; *J. A. James* den derden prijs, en *G. W. Boot* een getuigschrift voor de Wiskunde.

In de 3de classe is aan *A. W. van Reijen* en *M. d'Aumerie* beiden een eerste prijs toegekend; de tweede aan *J. M. Genet*; de prijs voor de Wiskunde aan *J. Loke*, en een getuigschrift voor de Wiskunde aan *J. Michielsen*.

In de 4de classe ontving *F. de Jong* den eersten prijs, benevens dien voor de Geschiedenis, en een getuigschrift voor de Wiskunde; *C. F. A. Moorrees* den tweeden prijs, benevens eenen voor de Wiskunde; *C. G. Bakker* eenen prijs voor de Wiskunde.

In de 5de classe werd de eerste prijs, benevens een getuigschrift voor de Geschiedenis, behaald door *Th. W. Schade van Westrum*; de tweede, benevens een getuigschrift voor de Wiskunde, door *N. Moerel*.

In gepaste bewoordingen betuigden deze jongelingen aan HH. Curatoren hunnen dank voor de hun te beurt gevallene onderscheidingen; en zoo eindigde deze plegtigheid, (die geopend, afgewisseld en besloten werd door de muzijk van de *Koninklijke Philharmonie*, die zich ook dit jaar weder bereidvaardig had betoond), ten genoege der talrijke hoorders die haar hadden bijgewoond, en wier aanwezigheid zeker wel het beste bewijs is voor de algemeene belangstelling in den bloei dezer school.

Wij mogen dit verslag niet eindigen zonder den verdienstelijken Rector en den beiden anderen Docenten, die hem in het onderwijs ter zijde staan, de wel verdiende hulde toe te brengen voor hunne onvermoeide pogingen ten nutte van het opkomend geslacht. Zeker is het voor hen eene streelende zelfvoldoening, dat sedert de instelling van het staats-examen nog *geen* hunner leerlingen anders dan met lof dat onderzoek heeft doorgestaan; mogen zij daarbij ook door den opregten dank hunner kweekelingen en dier betrekkingen, en vooral door de ondersteuning en aanmoediging van Bestuurderen dezer school, gesterkt worden ter voortdurende ijverige behartiging van den gewigtigen post, die hun zoo wel is toevertrouwd.

De *Staats-Courant* en de andere 's Gravenhaagsche dagbladen zijn ons heden niet geworden, met uitzondering van den *Nieuwsbode*. Deze verzekert dat de heeren *Lightenvelt* en *Donker Curtius* er in zouden geslaagd zijn een ministerie zamen te stellen, en dat die heeren, zoo dit niet reeds mogt zijn geschied, binnen kort van hunne bemoeijingen aan Z. M. rapport zouden uitbrengen. — Verder zegt de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* geloof te mogen hechten aan de volgende combinatie:

Professor mr. *R. J. Thorbecke*, minister van Binnenlandsche zaken;

De oud-minister *J. C. Baud*, Kolonien;

De schout-bij-nacht *van den Bosch*, Marine;

De gepensionneerde generaal-majoor *Knol*, Oorlog;

Terwijl de tegenwoordige ministers van Finantien (mr. *P. P. van Bosse*), Buitenlandsche zaken (mr. *L. A. Lightenvelt*); en der beide Eeredienstenl (*S.* baron *van Heemstra* en mr. *J. A. Mutsaers*) hunne portefeuilles zouden behouden.

Nog leest men in gezegden Bode:

Het gerucht dat sedert eenige dagen zoo hier als elders is verspreid geworden, als of bij Z. M. den Koning het voornemen zou bestaan om van residentie te veranderen, kunnen wij *ten stelligste tegenspreken*.

— De *Staats-Courant* behelst de wetten van 11 en 14 September ter inwisseling van de zilveren muntstukken, naar de wet van 28 September 1816 vervaardigd, en tot het ontnemen der hoedanigheid van standpenning aan de gouden muntstukken naar de wetten van 28 Sept. 1816 en 22 Dec. 1825 vervaardigd (*Staatsblad* no. 45 en 46).

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van 28 September jl., no. 40, benoemd tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw *P. L. Hazelbach*, zich ook noemende *Jan Smit*, zulks ter zake van zijn gehouden gedrag bij gelegenheid van den opstand uitgebroken onder de bemanning van den Engelschen schooner *Amelia*.

— Bij besluit van 27 September 1849, no. 43, heeft Zijne Majesteit tot directeur der Lands-drukkerij, in plaats van wijlen den heer *G. Vosmaer*, benoemd den heer *C. G. Withuys*, gepensionneerd ambtenaar.

— De Minister van Finantien heeft bij resolutie van den 18den September jl., no. ..., goedgevonden te bepalen, dat voortaan, in het algemeen het zout, waarvoor vrijdom van accijns ten behoeve van kunstmatige potaschfabrieken is toegekend, zal behooren te worden vermengd met 15 per cent heete Amerikaansche potasch, fijnen poederkalk en tot poeder gebragt glasachtig kobalt, en wel in de verhouding van 5 per cent onder elke honderd ponden zout van ieder dier specien; en voorts de verschillende heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te magtigen, om, voor zoover in hunne directien fabrieken van kunstmatige potasch aanwezig zijn, op de aan de fabrikanten uitgereikte concessien de vereischte aanteekening, overeenkomstig het sub 4°. bepaalde, te doen stellen.

De Minister van Finantien heeft, op een daartoe door belanghebbenden gedaan verzoek, bij resolutie van den 7den September jl., no. 75, bepaald, dat, wanneer stokers van gedistilleerd uit aardappelen, vermengd met eenig meel van granen, mogten verlangen, de bij hen in gebruik zijnde stoom- en andere toestellen in te rigten en te gebruiken tot het stoken van gedistilleerd *uitsluitend* uit *meel van granen*, overeenkomstig de wet op het binnenlandsch gedistilleerd, van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* no. 37), hun zulks alsnog voorloopig, gedurende een jaar na de dagteekening dezer, kan worden toegestaan, onder inachtneming van de bepalingen der resolutie van den 1sten November 1847, no. 37.

— Bij eene beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 28sten ll. is de hoofdingenieur van den waterstaat *H. F. Fijnje* belast met de dienst in Noordbraband, ter vervanging van wijlen den hoofdingenieur *de Geus*, en is de dienst van hoofdingenieur in de provincie Utrecht opgedragen aan den ingenieur *J. Ortt van Schonauwen*. Ter vervanging van laatstgenoemden is naar Alkmaar verplaatst de ingenieur *Hayward*, thans dienst doende in Friesland, en in plaats van deze naar Leeuwarden de adspirant-ingenieur *Schneitter*. De nieuw benoemde adspirant-ingenieur *de Bruyn-Kops*, thans werkzaam aan het kanaal van Maastricht naar Luik, is toegevoegd aan den inspecteur van den waterstaat te Arnhem gevestigd.

— Ten gevolge der vertoogen van de Nederlandsche Regering bij het Portugesche Gouvernement, is door dit laatste bewilligd in de gelijkstelling van de Nederlandsche vlag met de Portugesche, wat betreft de betaling van het haven- en tonne- of lastgeld, zoowel in de havens van Portugal en onderhoorige eilanden, als in die der Overzeesche Bezittingen, alwaar de handel met vreemdelingen wettelijk is veroorloofd.

— Te Amsterdam is berigt ontvangen dat de stoomboot *Willem I* den 8sten September te Palermo is gearriveerd. H. K. H. Prinses *Marianne* zou van daar spoedig de reis naar Jaffa over Messina voortzetten.

— Een particulier berigt uit Batavia wil weten dat de luit.-kolonel *van Swieten*, tot belooning voor zijn manhaftig gedrag op Bali, zou benoemd worden tot gouverneur van Sumatra.

Onder de jongst overledenen in Oost-Indië heeft men onder anderen te betreuren, meest ten gevolge van ziekte na de Balische expeditie, den luit.-kolonel *A. H. Dibbitz*, chef der genie bij de derde Balische expeditie; *J. M. H. Limburg*, adjudt.-onder-officier vaandeldrager bij het 13de bat. inf.; *Hendriks*, 1ste luit. bij het 14de bat. inf.; *J. L. le Mahieu*, 1ste luit. der mariniers; *T. B. Schmidt*, adjt. administrateur op Zr. Ms. stoomboot *Samarang*; *L. Stabel*, officier van gezondheid 3de kl., en *J. C. Teijn*, militair ambtenaar bij het groot militair hospitaal *Willem I*.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men, dat het water in die streken zoo laag is, dat het bijna $1\frac{1}{2}$ el beneden 0 staat. De stoombooten hebben sedert dagen niet meer binnen de de stad kunnen komen. De goederen en passagiers moeten aan den mond der zoogenaamde Engelsche Dieze, bij de Maas, in eene trekschuit worden overgeladen, waardoor het gebeurt, dat deze schuiten eerst in den nacht kunnen aankomen.

De *Amsterdamsche Courant* behelst voorts het volgend berigt uit 's Bosch van den 27sten ll.:

«Was men gewoon in andere jaren, zoowel uit deze stad als hare omstreken klagten te hooren opstijgen over het veelvuldige water, dat vooral de laag gelegen landerijen geheel bedolf, thans verneemt men juist het tegenovergestelde.

«De waterstand toch, in het algemeen, en met name in de Dieze, is reeds sedert eenigen tijd zóó laag, dat de vaart op dat water nagenoeg is gestremd. De stoombooten, die uit den aard van haren bouw weinig vaarwater behoeven, zijn zelfs verpligt op de Maas te blijven liggen, en de feizigers en goederen bij Crêvecoeur, in trekschuiten over te pakken, om op zoodanig eene wijze binnen deze stad gebragt te worden.

«Hoe onaangenaam en welligt nadeelig dat gestremd zijn van den voornaamsten waterweg ook zijn moge, aan de andere zijde kan men zich het aangename en voordeelige niet ontveinzen, ... waterstand ...

In plaats ... eene moerassige en hier en daar geheel door het water overdekte landstreek, rust thans het oog, van de wallen dezer stad, op groene velden, welke of het vee tot weide verstrekken, of tot hooibouw zijn ingerigt, terwijl zelfs op eenigen verderen afstand de korenbouw eene goede uitkomst belooft.

«Het ware te wenschen dat de landeigenaren van den omtrek ten laatste de overtuiging bekwamen, van het nut en de noodzakelijkheid, om tot keering van het noodelooze water, zelven de handen ineen te slaan, in plaats van, zonder eigene inspanning, alles van de Regering te verwachten. Verscheiden streken toch van dit gewest, en van vele andere in ons Vaderland, zijn daar, om te bewijzen, dat nijvere en ondernemingzuchtige landeigenaren, zonder hulp van den Staat, hunne pogingen tot inpoldering

en waterkeering met den besten uitslag plegen bekroond te zien. Hoe gemakkelijk nu de Maas-polders weder in dien toestand zouden kunnen gebragt worden, dat zij dien naam, door onachtzaamheid en gebrek aan beheer verloren, weder zouden verdienen, behoeft voor deskundigen geen betoog; voor anderen is ieder bewijs bijna overbodig.

«Wat nu ook in dat opzigt de tijd zal baren, zeker is het, dat bij het tegenwoordig voordeel dezer stad — door, van menschen geheel onafhankelijke, omstandigheden aangebragt — nog eene andere vrucht van menschelijke krachtsinspanning, nut en genoegen aan deze plaats belooft.

«De groote heiweg, namelijk van hier op Utrecht, aan welks voltooijing, nog een klein gedeelte, tusschen Orthen en Heder, ontbrak, zal in het volgend jaar den Gelderschman op onze markt kunnen voeren. Reeds voor een paar dagen is men op verschillende punten tusschen genoemde plaatsen begonnen met het nader afbakenen van de rigting, welke de aan te leggen weg zal moeten volgen; thans nu het afsteken van zoden op die baan reeds bijna geëindigd is, zal men den aanvang met het ophoogen maken. Hoe gunstig de droogte van den grond ook op dat werk is, zal wel geene aanwijzing behoeven.

«Dank zij de Regering, die door dit werk niet alleen een middel daarstelt tot nadere vereeniging der zuidelijke en noordelijke gewesten van ons vaderland, maar tevens, door eene bijgevoegde voorwaarde, er voor heeft gezorgd, dat al aanstonds de materiële vruchten van dien arbeid slechts door nijvere Nederlanders kunnen worden geplukt."

— Te Orthen nabij 's Hertogenbosch is in den avond van Zondag brand ontstaan in eene hooimijt, welke in korten tijd zoodanig toenam, dat een vijftal huizen een prooi der vlammen is geworden. Slechts twee huizen waren voor *f* 800 en *f* 1150 geassureerd: nagenoeg al de meubelen, levensmiddelen, hooi, stroo, enz. zijn vernield geworden, en 19 menschen, nu van alles beroofd, tot volslagen armoede gebragt. De oorzaak van den brand is onbekend.

— De derde dag der Landbouw-tentoonstelling te Leiden, Zaturdag jl., was voornamelijk tot bezigtiging van het vee bestemd. De toevloed van bezoekers was nog veel grooter dan de beide vorige dagen, daar met den marktdag honderden landlieden uit de Rijnlandsche dorpen in de stad kwamen. Men heeft in twee uren tijds meer dan 3000 personen geteld. Er was eene keur van paarden, hoornvee, schapen en varkens, uitmuntende door schoone vormen, of forschen ligchaamsbouw, of zwaarte, of andere bijzondere eigenschappen.

— Zaturdag jl. had te Rotterdam de roeiwedstrijd plaats der leerlingen van de roeikorpsen der Kon. Nederl. Yachtclub; en tevens eene hardzeilpartij van eenige leden der club. Na afloop daarvan werd een vriendschappelijke maaltijd gehouden ten huize van den heer *Tromp*, vice-president der club, waar ook tegenwoordig was *E. Sillem*, president der Nederl. Zeil- en Roeivereeniging te Amsterdam. Vrijdag had te 's Hage de beoordeeling plaats der ingekomen teekeningen voor het gebouw der Yachtclub, te Rotterdam op te rigten; het plan van den heer *A. N. Godefroi* te Amsterdam, is het beste gekeurd.

— Den 12den dezer vertrekken de eskadrons lansiers uit 's Hage, en den 17den de Limburgsche jagers, op welken dag het regiment dragonders, sterk 625 man, aldaar zal binnenmarcheren.

— Uit Harderwijk wordt van den 1sten October gemeld: «Op den 11den dezer zal van hier naar Rotterdam vertrekken een detachement suppletie troepen, sterk 140 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapt. van het O. I. leger *N. H. W. J. Whitton*, vergezeld van de 2de luits. der inf. *J. van Pabst*, *P. J. C. van Hoey Schilthouwer* en *T. A. C. Bloem*, den 2den luit. der genie *J. J. Verburgt*, en den offic. van gez. 3de kl. *C. J. van den Berg*, ten einde op den 12den aldaar over te gaan aan boord van het schip *Delft*, kapt. *B. J. Muller*, en naar O.-Indië overgevoerd te worden. Zullende mede op den 24sten daaraanvolgende naar Rotterdam vertrekken een detachement, sterk 45 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 2den luit. *Meijers*, om, na volbragte reis, naar het vaderland terug te keeren, om den volgenden dag aan boord van het schip *Marcadoo*, geëmbarqueerd, en naar West-Indië te worden overgevoerd."

— Laatstleden Woensdag avond had te Harderwijk een voorval plaats, hetgeen ten bewijze kan verstrekken, hoezeer bijgeloof daar nog heerschende is. — Sedert geruimen tijd had men, namelijk aldaar, verhaald, dat een Tooverkol in de gedaante van een konijn in een der tuinen rondzwierf; men vertelde reeds, hoe hierdoor vee bekold was en kinderen door ziekten geteisterd werden. Op Woensdag avond ll. komt langs bewusten tuin eene oude weduwe *P.* voortsukkelen, toen zich onder eenige daarstaande menschen de kreet deed hooren: dat is de *Tooverkol* die zich in het konijn verandert. Deze kreet, spoedig herhaald, was voldoende, om in die drukbewoonde visscherbuurt, eene ontzettende menigte menschen op de been te brengen. Doch ook nu hoort men: sla dood de *heks*, — aan welke woorden men spoedig gevolg wil geven. De arme onthutste weduwe wordt geslagen, geschopt en valt bewusteloos op den grond, en zou ongetwijfeld bezweken zijn, zoo niet de policie, door eenige militairen ondersteund, haar gered had. Thans nog is haar toestand zeer zorgelijk. De zaak wordt reeds geregtelijk onderzocht en eenige belhamels zijn ontdekt.

— Ten aanzien van het verspreid en door sommige Couranten medegedeeld berigt uit Ooltgensplaat, dat een doofstomme door schrik de spraak teruggekregen had, wordt van eene officiële zijde de volgende rectificatie gemeld:

«Sedert eenige dagen was aan de sluis te Ooltgensplaat een persoon werkzaam, welke door het overige werkvolk voor doofstom gehouden werd; door de heerschende ziekte aangetast, begon die persoon in het eerste tijdperk der ziekte te spreken, hetwelk door het ligtgeloovige volk als een wonder Gods beschouwd werd. De waarheid echter was, dat de persoon zelf de verklaring heeft gedaan, dat hij nimmer doofstom is geweest en steeds goed heeft kunnen spreken; dat hij alleen zijne voorgewende doofstomheid had gebezigd als een middel, om des winters gemakkelijker door giften in zijn onderhoud te voorzien. Het wonder heeft zich dus opgelost in eene bedriegerij!"

— Laatstleden Vrijdag arriveerde te Vlaardingen een haringschip met eene kleine lading haring, de ongunstigste berigten brengende omtrent de visscherij op zee. In een tijdsverloop van 14 dagen is te Vlaardingen niets binnengekomen, en de beste volle haring is daardoor gretig à *f* 32, *f* 33 per ton weggekocht geworden.

— De *Amsterdamsche Courant* zegt: «Aangaande de aanvaarding der legaten uit den boedel van wijlen mejufvr. *J. M. de Vries*, door ons in der tijd vermeld, aan de Hervormde diaconie en aan het Hervormd weeshuis te Enkhuizen vermaakt, verneemt men, dat daartoe nog geene vergunning is verleend, wijl het Gouvernement te dezen opzigte eenige zwarigheden heeft."

— Den 29sten September is te Boxtel in den ouderdom van ongeveer 66 jaren overleden de heer *A. N. van Pellekom*, emeritus-predikant en ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Te Loonopzand is de huisvrouw van *J. F. C.*, in de verledene week op de straat dood ter aarde gevallen.

— Ll. Zaturdag voormiddag omstreeks 10 ure, heeft aan 's Rijks laboratorium te Delft, een ongeluk plaats gehad. Eenige artilleristen waren aldaar bezig met het ontledigen van hand- en spiegelgranaten, herkomstig van gesloopte brand- en lichtkogels van verschillend vreemd kaliber, toen op het onverwachts, niettegenstaande alle gewoonlijk gebruikte voorzorgen, een derzelve sprong, waardoor een kannonier, welke die met beide handen onder water hield, zoodanig werd gekwetst, dat men verpligt is geweest de linkerhand en de duim en een der vingers der regterhand te amputeeren; de tweede, een onderofficier, bekwam een kwetsuur aan de linker arm bij de pols en aan het regter heupbeen; de derde, ook een kannonier, ontving ligte brandwonden in het aangezigt. Zij (behoorende tot het tweede regiment vesting-artillerie) zijn dadelijk na het gebeurde in de garnizoens-infirmerie overgebragt. Men koestert de hoop, het overgebleven gedeelte der regter hand van eerstgenoemden nog te behouden.

— Dezer dagen heeft te Leeuwarden weder een ongeluk plaats gehad, dat op nieuw ernstig vermaant tot de meest mogelijke omzigtigheid, bij de behandeling van vuurwapenen. Een der fuseliers, die de wacht in het huis van reclusie en tuchtiging betrokken hadden, de wachtkamer zullende binnengaan, hield daarbij de hand op de tromp van het geweer, de haan schijnt gehaakt te hebben aan den deurpost, het schot ging af en doorboorde de hand zoodanig, dat men vreest dezelve te zullen moeten amputeren.

— Bij onderscheidene vonnissen der Arrondissements-Regtbank te Breda, van den 1sten October jl., zijn veroordeeld:

Bernardus Thille, oud 15 jaar, ter zake van diefstal van aardappelen, tot gevangenzetting voor den tijd van drie dagen, en zijne moeder *Maria Janssen*, huisvrouw van *Hendrik Thille*, allen wonende te Bergen-op-Zoom, wegens medepligtigheid aan dien diefstal, door het des bewust helen dier aardappelen, tot gevangenzetting voor den tijd van veertien dagen.

Cornelis de Keijzer, oud 11 jaren, wonende te Halsteren, ter zake van het afsnijden van klaver, tot gevangenzetting voor den tijd van drie dagen.

Jacob Gips, korenmolenaar, wonende te Willemstad, wegens het op zijnen molen voorhanden hebben van een oud afgeschaft stuk gewigt, in eene geldboete van tien guldens.

Henricus Stoop, wonende te Zevenbergen, ter zake van eenvoudige diefstal, tot gevangenzetting voor den tijd van eene maand, en *Maria Dictus*, wonende te Groot Zundert, wegens het afsnijden van gras, tot gevangenzetting voor den tijd van drie dagen.

— De statistiek van den handel en de scheepvaart van het Koningrijk der Nederlanden over 1848, behelst onder anderen:

De waarde van den algemeenen invoer is over 1848 *f* 6,442,[illegible] (2 pCt.), en die van den algemeenen uitvoer *f* 16,250,375 (7 pCt.) minder dan in 1847.

Er is minder doorgevoerd in 1848 dan in 1847 voor *f* 14,777,772, (17 pCt.).

Tot verbruik is meer aangegeven in 1848 dan in 1847 voor *f* 12,312,349, (6 pCt.), doch uit het vrije verkeer is minder uitgevoerd voor *f* 1,482,603, (1 pCt.).

De ruimte der ingeklaarde geladene Nederlandsche schepen is 17,156 ton; die der vreemde geladene, 181,123 ton minder dan in 1848 dan in 1847. — In ballast zijn onder Nederlandsche vlag 2761, en onder vreemde vlag 28,519 ton meer ingeklaard.

De ruimte der uitgeklaarde geladene Nederlandsche schepen is in 1848, 25,367 ton meer; die der vreemde geladene, 47,347 ton minder dan in 1847. — In ballast zijn onder Nederlandsche vlag 33,261 ton en onder vreemde vlag 99,727 ton minder uitgeklaard.

In 1848 zijn uit de vaart geraakt 44 schepen, metende 2952 lasten; doch zijn daartegen nieuw aangebouwd 126 schepen, metende 10,700 lasten.

Uit het overzigt omtrent het gewigt der verschillende handels-artikelen, naar derzelver waarde blijkt, dat *voor den algemeenen invoer*, deze o. a. gedeeld heeft: de ruwe suiker 14,66; de manufacturen 11,82; het goud en zilver in staven enz. 9,46; de koffij 8,37; de granen 8,21; de garens 6,87; de verfwaren 3,63, en de rijst 2,77 pCt. der totale waarde van den algemeenen invoer — *Voor den invoer tot verbruik*, is de grootste waarde die van het goud en zilver in staven enz., 13,[illegible]; verder de ruwe suiker, 13,21; de manufacturen, 11,82; de koffij, 10,68; de granen, 8,21; de rijst, 3,74; de garens 3,31 en de zaden 2,91 pCt. van het totaal der waarde van den invoer tot verbruik.

Van den *algemeenen uitvoer* (de *doorvoer* hieronder begrepen), is de grootste

waarde die van de koffij, 9,22; vervolgens de geraffineerde suiker, 8,99; de manufacturen, 7,63; de granen, 7,21; de ruwe suiker, 6,58; de garens, 5,79; de boter, 4,48 en het slagtvee, 324 pCt. van het algemeen totaal.

Van den *uitvoer uit het vrije verkeer*, bedraagt de grootste waarde die van de geraffineerde suiker, 13,72; daarop volgt de koffij, 12,77; de granen, 7,99; de boter, 6,99; de manufacturen, 5,76; de kaas, 5,75; het slagtvee, 4,90; en eindelijk het ruwe vlas, zijnde 4,27 pCt.

— De *Utrechtsche Courant* behelst de volgende berigten uit Curaçao:

« Gisteren is van Curaçao aan den Helder binnengekomen het schip *Haijward*, kapt. *W. Claij*, brengende de volgende tijdingen van daar tot den 11. Augustus mede:

« Den 3. Aug. is Z. M. schooner *de Wesp*, luit. ter zee 1ste klasse *R. van Voss*, van Suriname te Curaçao aangekomen. Den 6. is Z. M. schooner *de Vos*, luit. ter zee 1ste klasse *J. R. Cambier*, van Curaçao naar La Guayra vertrokken.

« De cholera heeft zich ditmaal verder in de nieuwe wereld uitgebreid dan ooit te voren. De Havana was de grenspaal harer zuidelijke uitbreidingen in dit gewest, en de West-Indiën zijn altijd verschoond van hare verwoestingen gebleven. Doch het goud van Californië heeft reeds dat kwaad te weeg gebragt, dat het de ziekte naar de Tropische gewesten heeft overgevoerd. De goudzoekers, die uit de Vereenigde Staten naar Californië stroomden, hebben de cholera naar Chagres overgebragt. Van daar is dezelve in de omliggende steden tot aan de landengte van Panama gedrongen, en heeft zich kortelings tot Carthagena (Zuid-Amerika), St. Martha en omstreken verspreid. Carthagena, eene der bevolkste steden van Z.-Amerika, voor den oorlog in Venezuela met 25,000 en thans met 18,000 zielen, zou in 24 dagen bijna 1200 slagtoffers aan de cholera hebben."

— De *Medical Gazette* behelst een schrijven van den heer *Brittan*, die door microscopische waarnemingen tot het besluit is gekomen, dat zekere levende organismen in een naauw verband met de door Cholera aangetaste of besmette plaatsen staan. De heer *W. Budd*, geneeskundige in het hospitaal te Bristol, heeft nu dit gevoelen in den *Times* ondersteund, naar eigene waarnemingen, en komt bepaaldelijk tot het besluit, dat die voor het ongewapend oog onzigtbare diertjes worden ingezwolgen: 1) door het inademen van de lucht; 2) vermengd met voedsel; en 3) voornamelijk in het drinkwater van besmette plaatsen. Deze diertjes zouden in het darmkanaal eene spoedige en ontzettende vermenigvuldiging ondergaan en dit tot de kwaadaardige ziekte aanleiding geven. Wat er van een en ander zij, de waarnemingen zijn aan den president van den geneeskundigen raad onderworpen. De heer *Budd*, op de gegrondheid van zijne meening voortredenerende, gelooft, dat, zoo men de plaag al niet volkomen meester zou kunnen worden, de gevolgen er van zeer verzacht zouden worden. De middelen daartoe zouden zijn: 1) het gif in het ligchaam der aangetaste personen te vernietigen; en 2) zooveel mogelijk het gif te stuiten. Het eerste zal hij vooral bereiken door eene of andere chemische bereiding; het andere vooral door het gebruik van gekookt of gedistilleerd water, als het eenvoudigste en goedkoopste middel.

— De Noorweegsche galjoot *Haabet* (Hoop), kapitein *Joachim Bache*, die in Mei 1848 van Hammerfest in Noorwegen naar Spitzbergen vertrok, stiet, niet ver van zijne bestemmingsplaats, op klippen en zonk. De kapitein en de bemanning, bestaande uit 9 man, redden zich op Spitzbergen, waar zij, niet ver van 't strand, eene onderaardsche woning maakten, om zich tegen de koude en den storm te beschutten. Maar in den loop des winters stierf de geheele bemanning van honger en de kapitein bragt zich-zelf om 't leven. Kapitein *Möller*, van de brik Eugenie, die in 't begin van Augustus jl. te Hammerfest aankwam van Spitzbergen, had het lijk des kapiteins gezien, hangende aan een strop. In deszelfs rokzak was een brief aan zijne vrouw en een aan zijn vader, waarin hij verhaalt, wat hij en zijne reisgenooten gedurende meer dan twee maanden al uitgestaan hadden, en zegt, aan zijn leven een eind te willen maken. In een andere zak was een stuk Russische zeep, waarin nog de indruksels van tanden te zien waren, en waarvan *Bache* blijkbaar gegeten had.

— De staat Chihuahua, in Mexico, heeft, — naar de *Courier der Vereen. Staten* meldt, — een contract gesloten met verscheidene personen, om den oorlog te voeren tegen de Apaches, een stam van inboorlingen, tegen een' bepaalden prijs voor elken gedooden of gevangen Indiaan. Onder meerdere aannemers van dit werk, is een majoor *Chevalheo*, uit Texas, die een' prijs bedongen heeft van *f* 500 voor elk hoofd en *f* 600 voor elken gevangene. Hij is dadelijk aan het werk gegaan, en zijn eerste togt is redelijk wel gelukt. Met eene bende van 19 Amerikanen en 5 Mexicanen vertrokken, kwam hij na 8 dagen terug met 9 koppen en 4 gevangenen, uitmakende eene winst van bijna *f* 7000. Alvorens weer uit te rukken, wil hij, schijnt het, zijne strijdmagt vermeerderen, ten einde zijne onderneming te kunnen uitbreiden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 1 October.

In TARWE was heden, tot eenige vorige prijzen, minder handel; verkocht: 130, 131, 132 ℔ bonte Pools. *f* 290, 292, 295; 130 ℔ mindere dito *f* 280, *f* 285; 127 ℔ Jarige Munst. *f* 245; 132 ℔ puike Cubanca *f* 275; 130 ℔ mind. dito *f* 260.

ROGGE flaauw en met weinig affaire: 126 ℔ Pruiss. *f* 148; 127 ℔ Wismar *f* 150; 116, 117 ℔ Gedroogde *f* 120, 124; 125 ℔ Nieuwe Geldersche *f* 138; 122 ℔ Jar. Munst. *f* 130.

GERST in een doen: 112 ℔ Jar. Nassaud. *f* 120.

HAVER prijshoudend: 74, 76, 80 ℔ Voeder *f* 78, 80, 85.

BOEKWEIT als voren: 122 ℔ Nieuwe Amersf. *f* 150.

KOOLZAAD: Vriesch Zomer 51 P. vl.; op 9 Vat, in April $68^1/_2$ P. vl.; Oct. 66 P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $41^1/_4$; Vlieg. *f* $40^1/_4$ à $^1/_2$; in Mei eerstk. *f* 41 à $40^3/_4$; Oct. *f* $40^1/_4$; Nov. *f* $40^3/_4$; Dec. *f* $40^1/_4$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 30.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN *f* 7 à 9.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 2. OCTOBER 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe Jarige	van *f* 0,00	tot *f* 0,00.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 7,50	» » 8,20.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 4,25	» » 4,50.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00	» » 4,60.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 4,00	» » 4,20.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,23.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,60.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 1,80.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 *October*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $53^{13}/_{16}$, $^{15}/_{16}$, $^7/_8$; 3 pCt. $63^7/_8$; 4 pCt. 84; O. Ind. Leening 4 pCt. 83; Amort.-Syndik. $3^1/_2$ pCt. $84^1/_2$; Aand. Rijnspoorw. $82^3/_4$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $46^1/_4$; Spanje 5 pCt. $10^{13}/_{16}$; dito van 510 p. st. $10^7/_8$; 3 pCt. Buitenl. $35^{11}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $26^{13}/_{16}$, $^7/_8$; Coupons $7^7/_8$; Portugezen 4 pCt. $31^3/_8$; Rusland 5 pCt. $104^7/_8$, 105; dito 1828—29 $104^5/_8$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $85^3/_4$, 86; Id. nieuwe $2^1/_2$ pCt. $90^1/_8$, $^1/_4$; Id. $2^1/_2$ pCt. $44^5/_8$, $^7/_8$, $^5/_8$; Fransche Oblig. 3 pCt. $51^5/_8$, $^3/_4$, $^{11}/_{16}$; Braz. $89^1/_4$; Nieuwe Mexiko $26^3/_8$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.